

Kvotemeldingen må gi Finnmark en framtid

Vedtatt på fylkesårsmøte 10.3 2024.

Fiskeriene har i århundrer gitt levebrød for befolkningen på store og små steder langs kysten av Finnmark. Nærheten til fiskeressursene har gitt muligheter til utvikling for en variert flåte fiskefartøy som har forsynt fiskeværene med ferskt råstoff gjennom sesongene hele året. Fiskeværene på kysten og i fjordene har slik kunnet opprettholde både den sjøsamiske kulturen og kystkulturen som også handler om å tilpasse seg naturlige svingninger i fiskebestandene.

Finnmark SV ser at dagens virkelighet er at større fartøy besitter og fisker en stadig større andel av fiskekvotene. Rettighetene har havnet på færre hender og lokalsamfunnene har ikke lengre tilgang til sin rettmessige andel av fiskeressursene. Å tilbakeføre kvoter til kyst – og fjordsamfunnene er nødvendig for å veie opp mot den urett som er kommet fram i Sannhet- og forsoningskommisjonens rapport.

Gir Kvotemelding 2.0 noen svar på utfordringene kystsamfunnene i Finnmark opplever? Det foreslås en omfordeling fra hav- til kystflåten som er positivt ved at kvote til åpen gruppe skal tas fra toppen av totalkvoten. Men omfordelingen gir ikke økte kvoter til åpen gruppe som har stort behov. Disse fartøyene får fortsatt store utfordringer med liten lønnsomhet i år som det er lav totalkvote.

I lukket gruppe er mange fartøy strukturert bort og mange kystsamfunn har mistet fiskefartøy som tidligere har vært leverandører av ferskt råstoff til den lokale fiskeindustrien. Kvotepriser har økt og lokale næringsaktører med begrenset tilgang til kapital taper mot kapitalkrefter som søker størst mulig kontroll over våre felles fiskeressurser. En begrensning av eierskap vil bidra til å dempe priser på kvoter og vil senke attraktiviteten for kapitalinteresser som spekulerer på økninger i kvoteverdi.

Finnmark SV er bekymret for at den negative utviklingen vi ser ikke bremses i kvotemeldingen, men at meldingen tvert om bidrar til ett fortsatt kappløp i kjøp og sentralisering av fiskekvoter. Dette er ikke kystsamfunn i Finnmark tjent med. Fiskeriene skal gi samfunnsverdi og ikke verdier bare for den enkelte. Ved at kvoter blir overført fra trålerne til kystflåten vil CO2-utslippet pr. kilo fisk levert landanlegg reduseres med 80%.

Kvotemeldingen berører ikke sysselsetting, bearbeiding og lønnsomhet for bedrifter som foredler råstoff fra fiskeflåten. Finnmark SV mener der er en klar sammenheng mellom flåtestruktur, bedriftenes tilgang på råstoff og sysselsettingseffekten lokalt. Vi mener det er en svakhet med meldingen at det ikke er viet plass til politikk på dette viktige området. Trålkvotene som skulle gi råstoff til fiskeværene er til Finnmark SVs forbauselse ikke tema i denne kvotemeldingen. Finnmark SV finner det svært bekymringsverdig at det store kvantum fisk som denne gruppen besitter ikke er gjenstand for diskusjon i stortinget ved behandlingen av kvotemelding 2.0.

Finmark SV krever en fremtid for fisk og folk i Finnmark:

- Økte kvoter på fartøynivå i åpen gruppe i år med lave totalkvoter tas fra toppen
- Eierskap i kvoterettigheter må ikke overstige 1% av gruppekvoteene i kystfiske, hverken av fiskere eller mindretallseiere.
- Hjemfall av strukturkvotene skal tilbake til opprinnelige grupper etter hjemmelslengde og grunnkvotene i gruppene styrkes 100%. Det skal ikke være gevinst på fortsatt spekulasjon i kjøp av strukturkvoter og settes til 0% ved hjemfall av nye og gjenværende strukturkvoter.
- Strukturordninger fases ut.
- Trålkvoter skal igjen i sin helhet leveres fersk til nåværende og opprinnelig tilgodesette fiskerisamfunn.